

พระราชบัญญัติ

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

พ.ศ. ๒๕๕๕

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๕

เป็นปีที่ ๑๑ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควร ปรับปรุงแก้ไข กฎหมายว่า ด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขึ้นใหม่

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๒๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๔๕๕

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ
การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๔๕๕”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัด
จากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๔๗๕

(๒) พระราชบัญญัติการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๔๗๕ แก้
ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๔๗๕

(๓) พระราชบัญญัติการเลือกตั้ง แก้ไขเพิ่มเติม

พ.ศ. ๒๔๕๐

(๔) พระราชบัญญัติการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๔๕๔ และ

(๕) พระราชบัญญัติการเลือกตั้ง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.

๒๔๕๕

ส่วนบรรดาบทกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับอื่นใด ซึ่ง
ขัด หรือ ขัดแย้ง กับ บท แห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราช-
บัญญัติ นี้บังคับ

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“หน่วยเลือกตั้ง” หมายความว่า ห้องถ้ำที่กำหนด
เพื่อทำการลงคะแนนเลือกตั้ง

“ที่เลือกตั้ง” หมายความว่า สถานที่ที่กำหนดเพื่อ
ทำการลงคะแนนเลือกตั้ง

“วันเลือกตั้ง” หมายความว่า วันที่กำหนดเพื่อทำการ
ลงคะแนนเลือกตั้ง

“เขตเลือกตั้ง” หมายความว่า เขตการปกครองของ
จังหวัด

“ผู้สมัคร” หมายความว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้ง

“ผู้เลือกตั้ง” หมายความว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

“เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง” หมายความว่า

กรรมการตรวจคะแนน เสมียนคะแนนและเจ้าพนักงานผู้
รับแต่งตั้งใหม่หน้าที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง

มาตรา ๕ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จะทำ
ได้ต่อเมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกาให้เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน-

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๒๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๔๕๕

ราษฎรแล้ว พระราชกฤษฎีกาให้ระยะเวลาสมัครรับ
เลือกตั้ง และระยะเวลาอันจะพึงกำหนดวันเลือกตั้งด้วย

มาตรา ๖ เมื่อได้ประกาศพระราชกฤษฎีกาให้เลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแห่ง
จังหวัดที่เขตเลือกตั้งนั้นตั้งอยู่ ประกาศกำหนดวันเลือกตั้ง
และวันเลือกตั้งนั้น ต้อง อยู่ใน ระยะเวลา ที่ กำหนดไว้ใน
พระราชกฤษฎีกา และต้องประกาศกำหนดล่วงหน้าเพื่อให้
ราษฎรทราบไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน

วันเลือกตั้ง ในเขตเลือกตั้งแห่งหนึ่งจะต้องกำหนดให้
เป็นวันเดียวกันทุกหน่วยเลือกตั้ง

มาตรา ๗ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้
ถือเกณฑ์จำนวนราษฎร แต่ละจังหวัด ที่กระทรวงมหาดไทยได้
ประกาศ ตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรครั้งหลังที่สุด หนึ่ง-
แสนห้าหมื่นคน ต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หนึ่งคน ถ้า
จังหวัดใดมีราษฎรเกินกว่าหนึ่งแสนห้าหมื่นคน ให้มีการ
เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพิ่มจนอีกหนึ่งคนต่อจำนวน
ราษฎรทุกจำนวนหนึ่งแสนห้าหมื่นคน เศษของหนึ่งแสน
ห้าหมื่นคน ถัดถึงเจ็ดหมื่นห้าพันคน หรือกว่านั้น ให้นับ
เป็นหนึ่งแสนห้าหมื่นคน

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๕๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๔๕๕

จังหวัดใด จะมีการ เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้
 ก็คน ให้กระทรวงมหาดไทยประกาศในราชกิจจานุเบกษา
 ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าหกสิบวัน

มาตรา ๘ ในเขตเลือกตั้งใดถ้ามีผู้สมัครไม่เกินจำนวน
 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะมีการเลือกตั้งได้ในเขตเลือกตั้ง
 นั้น ให้ถือว่าผู้สมัครนั้นได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทน
 ราษฎรในวันเลือกตั้งโดยไม่ต้องทำการลงคะแนน

มาตรา ๙ สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
 ให้เริ่มแต่วันเลือกตั้ง

มาตรา ๑๐ นายจ้างทั้งปวงต้องให้ความสะดวกตามสม-
 ภารแก่ลูกจ้างในอันที่จะใช้สิทธิเลือกตั้งและสมัครรับเลือกตั้ง
 บทบัญญัติในวรรคก่อน ให้ใช้บังคับแก่ทบวงการเมือง
 และองค์การของรัฐด้วย โดยอนุโลม

มาตรา ๑๑ ผู้เลือกตั้งไม่จำเป็นต้องให้ถ้อยคำ ว่า ตนได้ลง
 คะแนนเลือกตั้งผู้ใด ไม่ว่ากรณีใด

มาตรา ๑๒ ในวันเลือกตั้ง ห้ามมิให้ผู้ใด ทำการ
 โฆษณาที่เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัคร ภายในบริเวณเขต
 สามสิบลีแอมเมตรแห่งที่เลือกตั้ง ห้าห้ามมิให้ใช้เครื่องขยายเสียง

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๒๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๔๕๕

หรือทำเสียงอันใดที่เป็นการรบกวน หรือ เป็นอุปสรรคแก่การ
เลือกตั้ง แม้ว่าจะกระทำนอกบริเวณเลือกตั้งแล้ว

ในกรณีที่มีการโฆษณาที่เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัคร
คนใด โดยได้จัดทำสิ่งพิมพ์ตามกฎหมายว่าด้วยการพิมพ์
หรือสิ่งอันใดไว้ในที่เลือกตั้ง หรือภายในบริเวณเขตสามสิบ
เมตรแห่งที่เลือกตั้งอยู่แล้วก่อนวันเลือกตั้ง ให้เจ้าพนักงาน
ผู้ดำเนินการเลือกตั้งมีอำนาจและหน้าที่ทำลาย ปกปิด หรือนำ
ออกไปไว้ในนอกบริเวณเขตสามสิบเมตร

มาตรา ๑๓ ห้ามมิให้บุคคลผู้มีได้มีสัญชาติไทย กระทำ
การใด เพื่อประโยชน์แห่งการเลือกตั้ง โดยประการที่เป็นคุณ
หรือเป็นโทษแก่ผู้สมัคร และห้ามมิให้เข้ามามีส่วนในการเลือก
ตั้งด้วยประการใด ๆ

มาตรา ๑๔ นอกจากหน้าที่ซึ่งระบุไว้ในพระราชบัญญัติ
นี้ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด และนายอำเภอ มีหน้าที่จัดการให้
ความสะดวกและรักษาความสงบเรียบร้อยในการเลือกตั้ง

มาตรา ๑๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษา
การตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง
วางระเบียบควบคุมการเลือกตั้ง และกิจการอื่น เพื่อปฏิบัติ
ให้เป็นไปตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๒๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๔๙๕

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา แล้ว ให้ใช้บังคับได้

หมวด ๒

สิทธิเลือกตั้งและการสมัครรับเลือกตั้ง

มาตรา ๑๖ ผู้เลือกตั้ง ต้องมิใช่ เป็นผู้ต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาลในวันเลือกตั้ง ทั้งต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๗ และไม่ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๘

มาตรา ๑๗ คุณสมบัติของผู้เลือกตั้ง คือ

(๑) มีสัญชาติไทยตามกฎหมาย แต่ผู้มีสัญชาติไทยคนใด

(ก) ถ้าบิดาเป็นคนต่างด้าว ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ สอดคล้องได้ไม่ต่ำกว่าชนมัธยมปีที่หก ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ และต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ด้วย คือ

๑. ได้รับราชการทหาร ตาม กฎหมาย ว่าด้วยการรับราชการทหาร

๒. เป็น หรือเคยเป็น ข้าราชการ พนักงานเทศบาล พนักงานสุขาภิบาล หรือครูประชาบาล โดยมีเงินเดือนประจำ มาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี หรือ

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๒๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๕

๓. เป็น หรือเคยเป็น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทน สมาชิกสภาจังหวัด สมาชิกสภาเทศบาล กรรมการสภาภิบาล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือแพทย์ประจำตำบล

(ข) ถ้าเป็นบุคคล ผู้ได้ สัญชาติไทยโดยการ แปลงชาติ ต้องมีคุณสมบัติดังกล่าวไว้ใน (ก) และได้มีภูมิลำเนาในราชอาณาจักรติดต่อกันนับแต่ได้แปลงชาติมาแล้ว ไม่น้อยกว่าสิบปี

(๒) อายุไม่ต่ำกว่า ยี่สิบปีบริบูรณ์ในวันที่ ๑ มกราคม ของปีที่ทำการเลือกตั้ง

มาตรา ๑๘ ผู้ขาดคุณสมบัติของผู้เลือกตั้ง คือ

- (๑) บุคคลวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- (๒) บุคคลหูหนวกทั้งสองข้างและเป็นใบ้ ซึ่งไม่สามารถอ่านและเขียนหนังสือไทยได้ หรือตาบอดทั้งสองข้าง
- (๓) ภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช หรือ
- (๔) ผู้อยู่ในระหว่าง ถูกศาลพิพากษาให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๒๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๔๙๕

มาตรา ๑๕ ผู้สมัคร ต้อง มี คุณสมบัติ ตาม มาตรา ๑๗
ไม่ขาดคุณสมบัติ ตาม มาตรา ๒๐ และไม่ต้องห้าม ตาม
มาตรา ๒๑

มาตรา ๒๐ ผู้ขาดคุณสมบัติของผู้สมัคร คือ

- (๑) ผู้ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๕
- (๒) ผู้ติดยาเสพติดให้โทษ
- (๓) บุคคลผู้ล้มละลายซึ่งศาลยังไม่สั่งให้พ้นคดี
- (๔) บุคคลผู้เป็นโรคเรื้อน วัณโรค ระยะเวลา อันตราย
หรือเป็นโรคพิษสุราเรื้อรัง

(๕) ผู้ถูกจำคุกหรือเคยถูกจำคุก ตั้งแต่ หก เดือน ขึ้นไป
ตามคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก และพ้นโทษไปตั้งวันสมัคร
รับเลือกตั้งยังไม่ครบสิบปี หรือผู้ถูกจำคุก หรือเคยถูกจำคุก
ตามคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกตั้งแต่สองครั้งขึ้นไป ทั้งเว้น-
แต่ความผิดสุราโทษ หรือความผิดที่มีกำหนดโทษชั้นลหุโทษ
หรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท หรือ

(๖) ข้าราชการ ซึ่งถูกไล่ออก หรือปลดออกจาก
ตำแหน่งเพราะทุจริตต่อหน้าที่ราชการ โดยมีได้รับเบี้ยหวัด
บำเหน็จหรือบำนาญ หรือพนักงานเทศบาล พนักงานสุขา-

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๒๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๔๘๕

ภิบาล หรือพนักงานองค์การของรัฐ ซึ่งถูกไล่ออก ปลดออก หรือเลิกจ้าง เพราะทุจริตต่อหน้าที่ นับแต่วัน ออกจาก ตำแหน่งถึงวันสมัครรับเลือกตั้งยังไม่ครบห้าปี

มาตรา ๒๑ ห้ามมิให้ข้าราชการ พนักงานเทศบาล หรือ พนักงานสุขาภิบาล สมัครรับเลือกตั้ง เว้นแต่

(๑) ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นายกเทศมนตรี หรือเทศมนตรี

(๒) ไล่ออกจากตำแหน่งเกินกว่าหกเดือนในวันสมัครรับเลือกตั้ง เว้นแต่ในกรณีที่มีการยุบสภาผู้แทนราษฎร หรือ ในกรณีที่มีการเลือกตั้งสมาชิก ชนแทน ตำแหน่งที่ว่าง ให้สมัครรับเลือกตั้งได้ เมื่อได้ออกจากตำแหน่งก่อนวันสมัครรับเลือกตั้ง หรือ

(๓) ผู้จำต้องรับราชการ ตามบทบัญญัติ แห่งกฎหมาย ซึ่งมีใช้ทหาร หรือตำรวจ ที่ต้องรับราชการ ตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร หรือกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร

มาตรา ๒๒ ในการเลือกตั้งครั้งหนึ่ง ผู้สมัครมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งได้แต่เพียงเขตเลือกตั้งเดียว

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๒๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๔๕๕

มาตรา ๒๓ การสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งใด ผู้สมัครต้องไปยื่นใบสมัคร ณ ศาลากลางจังหวัดแห่งจังหวัดซึ่งเขตเลือกตั้งที่ตนสมัครนั้น ตั้งอยู่ภายในเวลาที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกา

เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดได้รับใบสมัครแล้ว ต้องจัดให้มีการลงบันทึกการรับไว้เป็นหลักฐานในวันนั้น แล้วออกใบรับให้แก่ผู้ยื่นใบสมัคร

ใบสมัคร ให้ใช้แบบที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยให้มีคำรับรองว่า ผู้สมัคร มีความเลื่อมใสในการปกครองระบอบรัฐธรรมนูญด้วยความบริสุทธิ์ใจ

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสอบสวนว่า ผู้สมัครจะสมัครรับเลือกตั้งตามพระราชบัญญัตินี้ได้หรือไม่ ถ้าได้ก็ให้ประกาศรับไว้ ณ ศาลากลางจังหวัด แล้วแจ้งให้ผู้สมัครทราบโดยเร็ว

มาตรา ๒๔ ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดส่งไม่รับสมัคร ผู้สมัครมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดนั้นได้โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมในการดำเนินกระบวนการพิจารณา เมื่อศาลได้รับคำร้องแล้ว ให้ดำเนินการพิจารณาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งโดยเร็ว และวินิจฉัยว่าให้รับสมัครหรือไม่

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๒๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๔๘๕

คำสั่งของศาลชั้นอุทธรณ์เป็นที่สุด แล้วให้ศาลแจ้งคำสั่งไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดโดยเร็ว

ในกรณีที่ศาลสั่งให้รับสมัคร ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศรับสมัครไว้ ณ ศาลากลางจังหวัด และถ้าได้จัดตั้งกรรมการตรวจคะแนนแล้ว ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแจ้งคำสั่งศาลให้กรรมการตรวจคะแนนทราบโดยเร็ว การใดที่ผู้ว่าราชการจังหวัด และกรรมการตรวจคะแนน ได้ปฏิบัติไปตามคำสั่งเดิมของผู้ว่าราชการจังหวัดก่อนได้รับทราบคำสั่งศาลเป็นอย่างอนัน เป็นอันสมบูรณ์ตามกฎหมาย

มาตรา ๒๕ ผู้สมัคร คนใด ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดได้ประกาศรับสมัครไว้แล้ว ต้องนำเงินประกันการสมัครสามพันบาท และรูปถ่ายของตนขนาดกว้าง ๔.๕ เซนติเมตร ยาว ๑๓.๕ เซนติเมตร มีจำนวนสองเท่าของจำนวนหน่วยเลือกตั้ง และของจำนวนอำเภอ ไปมอบให้กับผู้ว่าราชการจังหวัด ภายในกำหนดเจ็ดวัน นับแต่วันได้รับแจ้งการรับสมัคร

เงินประกันการสมัครนั้น เมื่อเสร็จการเลือกตั้งแล้ว ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดคืนให้แก่ผู้สมัคร เว้นแต่ผู้สมัครไม่ได้รับเลือกตั้ง และไม่ได้ออกคะแนนเลือกตั้งถึงร้อยละยี่สิบ ของ

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๒๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๔๙๕

จำนวนผู้เลือกตั้งมาใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้ง หรือถ้าผู้
สมัครถอนการสมัครเสียเองก็ดี ให้ถือว่าผู้สมัครได้ยินยอม
ให้เงินประกันนั้นตกเป็นของรัฐ

มาตรา ๒๖ เมื่อผู้สมัครได้มอบเงินและรูปถ่าย ดัง
บัญญัติในมาตรา ๒๕ แล้ว ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศชื่อ
ผู้สมัครและเครื่องหมายประจำตัวผู้สมัคร ซึ่งจะใช้ในการลง
คะแนน และปิดรูปถ่ายผู้สมัครไว้ ณ ศาลากลางจังหวัด ที่ว
การอำเภอ และที่เลือกตั้งทุกแห่งในเขตเลือกตั้งซึ่งผู้น
สมัครโดยเร็ว

ผู้สมัครคนใดไม่มาเงิน หรือรูปถ่าย ดังบัญญัติในมาตรา
๒๕ ไปมอบให้ผู้ว่าราชการจังหวัด ภายในระยะเวลาที่กำหนด
ไว้ ให้ถือว่าผู้นั้นพ้นจากเป็นผู้สมัคร และให้ผู้ว่าราชการ
จังหวัดประกาศถอนชื่อผู้นั้นจากเป็นผู้สมัคร

หมวด ๓

ทะเบียนผู้เลือกตั้งและบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้ง

มาตรา ๒๗ ในเขตเทศบาล ให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล
และนอกเขตเทศบาล ให้เป็นหน้าที่ของนายอำเภอ จัดทำ

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๒๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๕

ทะเบียนผู้เลือกตั้งสำหรับแต่ละหน่วยเลือกตั้ง เป็นทะเบียนถาวรไว้ ณ สำนักงานเทศบาล และที่ว่าการอำเภอ

เมื่อจัดทำทะเบียนผู้เลือกตั้งตามความในวรรคแรกเสร็จแล้ว ให้เทศบาล หรือนายอำเภอ ประกาศรายชื่อผู้เลือกตั้งให้ประชาชนทราบ

มาตรา ๒๘ ทะเบียนผู้เลือกตั้ง ในการจัดทำครั้งแรก ให้ถือตามทะเบียนราษฎร ที่ได้สำรวจ ตรวจสอบครบถ้วนที่สุด และได้แก้ไขเพิ่มเติมเท่าที่หลักฐานจะทราบได้

ให้เทศบาล หรือนายอำเภอ แก้ไขทะเบียนผู้เลือกตั้งตามหลักฐานในทะเบียนราษฎร

มาตรา ๒๙ ในเดือนตุลาคมทุกปี ให้เทศบาล หรือนายอำเภอ แล้วแต่กรณี จัดการประกาศให้ผู้เริ่มมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๖ และยังไม่มรชื่อในทะเบียนผู้เลือกตั้ง ไปแสดงตนต่อเทศบาลหรือนายอำเภอ เพื่อลงชื่อในทะเบียนผู้เลือกตั้งภายในเดือนธันวาคมของปีนั้น

ผู้ใดไม่สามารถไปแสดงตนดังกล่าวในวรรคก่อนได้ จะให้บุคคลผู้บรรลุนิติภาวะ และพอจะเชื่อถือได้ ไปแสดงตนแทนก็ได้

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๒๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๕

มาตรา ๓๐ ทะเบียนผู้เลือกตั้ง อย่างน้อยต้องมีรายการ
ดังนี้

- (๑) ชื่อตัวและชื่อสกุล
- (๒) เพศ
- (๓) วัน เดือน ปีเกิด
- (๔) ที่อยู่ปัจจุบัน

มาตรา ๓๑ ถ้าผู้เลือกตั้งคนใด หรือผู้แทนพรรคการเมืองใดประสงค์จะตรวจรายชื่อของตน หรือของผู้เลือกตั้ง ในทะเบียนผู้เลือกตั้ง ณ สำนักงานเทศบาล หรือที่ว่าการอำเภอ ในวัน เวลาราชการ ก็ให้เทศบาลหรือนายอำเภอจัดให้ตรวจดูโดยมิชักช้า

ในกรณีที่ได้มีประกาศให้ดำเนินการเลือกตั้ง ให้นายอำเภอประกาศบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งไว้ ณ ที่เห็นได้ง่าย และ ณ ที่เลือกตั้ง ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

การจัดทำบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งตั้งบัญชีไว้ ในมาตรฐานสำหรับในเขตเทศบาล ให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล นอกเขตเทศบาล ให้เป็นหน้าที่ของนายอำเภอ

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๒๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๔๕๕

มาตรา ๓๒ บุคคลใดไม่มีชื่อในทะเบียนผู้เลือกตั้ง ถ้าเห็นว่าตนสมควรขอเป็นผู้เลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งใด ให้ยื่นคำร้องต่อนายอำเภอให้ลงชื่อตน ถ้านายอำเภอเห็นว่า เป็นผู้เลือกตั้งตามพระราชบัญญัตินี้ได้ ก็ให้เติมชื่อผู้ร้องลงในทะเบียนผู้เลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้นโดยเร็ว

ถ้านายอำเภอเห็นว่า ผู้ร้องไม่มีสิทธิเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้นได้ ก็ให้ส่งยกคำร้องและแจ้งให้ผู้ร้องทราบโดยเร็ว ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดได้โดยมิต้องเสียค่าธรรมเนียม และให้ศาลดำเนินการพิจารณาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งโดยเร็ว เมื่อศาลวินิจฉัยและมีคำสั่งแล้วให้ถือว่าเป็นที่สุด ให้ศาลแจ้งคำสั่งไปยังนายอำเภอโดยมิชักช้า

ในกรณีที่นายอำเภอได้ประกาศ บัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งตามมาตรา ๓๑ ให้นำความในวรรคแรกและวรรคสองแห่งมาตรานี้มาใช้บังคับโดยอนุโลม การยื่นคำร้อง ให้กระทำก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสัปดาห์วัน เมื่อ นายอำเภอหรือศาลแล้วแต่กรณี สั่งให้เติมชื่อผู้ร้องลงในทะเบียนผู้เลือกตั้งแล้วให้นายอำเภอเก็บบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งที่ประกาศไว้ให้ถูกต้องทุกแห่ง

เล่ม ๘๓ ตอนที่ ๒๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๕

มาตรา ๓๓ ถ้าผู้เลือกตั้งเห็นว่าตามบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งซึ่งได้ประกาศไว้ในมาตรา ๓๑ มีข้อบกพร่องที่ไม่มีสิทธิเลือกตั้งได้ตามพระราชบัญญัตินี้ ก็มีสิทธิยื่นคำร้องต่อนายอำเภอให้ถอนข้อบกพร่องนั้นก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน

เมื่อ นายอำเภอ พิจารณา แล้ว มีคำสั่งให้ ถอน ข้อบกพร่องนั้น ก็ มีคำสั่งให้ ยกคำร้อง กัด ให้ นายอำเภอ แจ้ง ให้ บุคคลทั้งสองนั้นทราบโดยเร็ว บุคคลผู้ถูกถอนชื่อหรือผู้ร้อง แล้วแต่กรณี มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดได้ และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๓๔ เมื่อศาลได้มีคำสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้ใดแล้ว ให้ศาลแจ้งไปยังเทศบาลหรือนายอำเภอ ที่ผู้ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง นั้นมีชื่ออยู่ใน ทะเบียน ผู้เลือกตั้ง โดยด่วน และให้เทศบาล หรือนายอำเภอ ประกาศ การ เพิกถอน สิทธิเลือกตั้งตามคำสั่งศาลนั้น ณ ที่สำนักงานเทศบาลหรือที่ว่าการอำเภอ แล้วให้เทศบาลหรือนายอำเภอ แล้วแต่กรณี บันทึกการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งลงในทะเบียนผู้เลือกตั้ง

ในกรณีที่ได้ประกาศรายชื่อผู้เลือกตั้ง ตาม มาตรา ๓๑ วรรคสองแล้ว ให้ นายอำเภอ ประกาศถอนชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งด้วย

หมวด ๔

หน่วยเลือกตั้ง และที่เลือกตั้ง

มาตรา ๓๕ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด กำหนดหน่วยเลือกตั้งที่จะพวงมในจังหวัดนั้น

ตามปกติให้ใช้เขตตำบลหนึ่ง เป็นหน่วยเลือกตั้งหนึ่ง ถ้าตำบลใดมีจำนวนผู้เลือกตั้งทั้งสิ้นเกินหนึ่งพันคน ให้กำหนดหน่วยเลือกตั้งในตำบลนั้นเพิ่มขึ้น โดยถือเกณฑ์จำนวนผู้เลือกตั้ง หน่วยละไม่เกินหนึ่งพันคน หรือ ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัด เห็นว่า การคมนาคมไม่สะดวก จะกำหนดหน่วยเลือกตั้งเพิ่มขึ้นโดยไม่คำนึงถึงจำนวนผู้เลือกตั้งก็ได้ เฉพาะในเขตเทศบาล ให้จัดทำแผนที่สังเขป แสดงเขตหน่วยเลือกตั้งประกอบไว้ด้วย

เมื่อได้กำหนดหน่วยเลือกตั้งจนแล้ว ให้ประกาศหน่วยเลือกตั้ง ณ ศาลากลางจังหวัด ทว่าการอำเภอ และสำนักงานเทศบาล

ห้ามมิให้เปลี่ยนแปลงเขตของหน่วยเลือกตั้ง เมื่อได้มีประกาศใหม่การเลือกตั้งแล้ว

มาตรา ๓๖ หน่วยเลือกตั้งหน่วยหนึ่ง ให้มีที่เลือกตั้งแห่งหนึ่ง ที่เลือกตั้งนั้นต้องให้เป็นที่ซึ่งประชาชนเข้าออกได้สะดวก เพื่อการลงคะแนนเลือกตั้ง

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๒๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๔๙๕

เมื่อได้มีประกาศให้ดำเนินการเลือกตั้ง ในเขตเลือกตั้งใด ให้นายอำเภอในเขตเลือกตั้งนั้น ประกาศระบุที่เลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้ง ไม่น้อยกว่าสามสัปดาห์ก่อนวันเลือกตั้ง ประกาศของนายอำเภอตั้งกล่าวให้ปิด ณ ที่ว่าการอำเภอที่สาธารณ ที่เห็นได้ง่าย และที่เลือกตั้ง

มาตรา ๓๗ ที่เลือกตั้งใหม่ลักษณะและเครื่องประกอบตั้งกำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๕

กรรมการตรวจคะแนน

มาตรา ๓๘ ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสามสัปดาห์ ให้ นายอำเภอตั้งคณะกรรมการตรวจคะแนนประจำหน่วยเลือกตั้ง หน่วยละห้าคน และให้ ตั้งเสมียนคะแนนหน่วยเลือกตั้ง หน่วยหนึ่งไม่น้อยกว่าหนึ่งคน และตั้งใหม่อำนาจถอดถอน และตั้งบุคคลอื่นแทน

ให้คณะกรรมการตรวจคะแนน เลือกตั้งกรรมการตรวจคะแนนคนหนึ่งคนเป็น ประธาน เมื่อ ประธานไม่อยู่ในที่เลือกตั้งให้คณะกรรมการตรวจคะแนน เลือกตั้งกันตนเองเป็น ประธาน

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๒๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๔๕๕

ในการดำเนินการของคณะกรรมการตรวจคะแนน ให้ถือว่า กรรมการตรวจคะแนนสามคนขึ้นไปเป็นองค์คณะ

ในกรณีที่มีการตรวจคะแนนไม่ครบองค์คณะ ให้กรรมการตรวจคะแนน ผู้ที่อยู่ตงบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติ และไม่ต้องห้ามตามมาตรา ๓๕ เป็นกรรมการตรวจคะแนนไปพลางก่อน จนกว่ากรรมการตรวจคะแนนที่ได้ตั้งไว้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

มาตรา ๓๕ กรรมการตรวจคะแนนและเสมียนคะแนน ให้ตั้งจากผู้เลือกตงซึ่งมีความประพฤติดี และสามารถอ่านและเขียนหนังสือไทยได้

ห้ามมิให้ตงข้าราชการ ประจําการ นายกเทศมนตรี เทศมนตรี พนักงานเทศบาล พนักงานสุขาภิบาล ผู้สมัครผู้แทนพรรคการเมือง หรือผู้แทนผู้สมัคร เป็นกรรมการตรวจคะแนน

ห้ามมิให้ตงผู้สมัคร ผู้แทนพรรคการเมือง หรือผู้แทนผู้สมัคร เป็นเสมียนคะแนน

มาตรา ๔๐ การวินิจฉัยใด ของคณะกรรมการตรวจคะแนน ให้เป็นไปตามเสียงข้างมาก ถ้าจำนวนเสียงเท่ากัน

เล่ม ๓๓ ตอนที่ ๒๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๕

ให้ประธานในที่ประชุม ออกเสียงเพิ่มขึ้น ได้ออกเสียงหนึ่ง เป็น
เสียงขาด

มาตรา ๔๑ ให้ถือว่า กรรมการตรวจคะแนน และ
เสมียนคะแนน ตามความในมาตรา ๓๘ เป็นเจ้าพนักงาน
ตาม ความหมาย แห่ง กฎหมาย ลักษณะอาญา นับแต่ได้รับ การ
แต่งตั้ง จนสิ้นสุดแห่งการงานในหน้าที่

มาตรา ๔๒ กรรมการตรวจคะแนนมีอำนาจหน้าที่รักษา
ความสงบเรียบร้อยในที่เลือกตั้ง หากปรากฏว่า ผู้ใดกระทำ
ตนเป็นที่ขัดขวางรบกวนในกิจการเลือกตั้ง หรือจะทำความ
ไม่เรียบร้อยขึ้น กรรมการตรวจคะแนนมีอำนาจที่จะให้ผู้นั้น
ออกไปเสียจากที่เลือกตั้งได้ แต่ต้องมีให้ขัดต่อการที่ผู้เลือก
ตั้งจะใช้สิทธิในการเลือกตั้ง

มาตรา ๔๓ ก่อนเวลาเปิดการรับลงคะแนนครึ่งชั่วโมง
ถ้ากรรมการตรวจคะแนนยังไม่ครบองค์คณะ ให้ดำเนินการ
ตามมาตรา ๓๘ วรรคท้าย

หมวด ๖

ผู้แทนพรรคการเมืองและผู้แทนผู้สมัคร

มาตรา ๔๔ พรรคการเมืองแต่ละพรรค และผู้สมัคร
แต่ละคน มีสิทธิแต่งตั้งผู้เลือกตั้งเป็นผู้แทนพรรค หรือ

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๒๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๔๕๕

ผู้แทนผู้สมัคร ประจำอยู่ ณ ที่ซึ่งจัดไว้ในที่เลือกตั้งได้แห่งละ
หนึ่งคน

ที่ซึ่งจัดไว้สำหรับผู้แทนพรรคการเมือง และผู้แทนผู้
สมัคร ในที่เลือกตั้งนั้น ให้อยู่ในลักษณะที่ผู้แทนพรรคการเมือง
และผู้แทนผู้สมัครจะต้องได้เห็นการปฏิบัติกิจการของ
คณะกรรมการตรวจคะแนนได้โดยชัดเจน

หนังสือแต่งตั้งผู้แทนพรรคการเมือง และผู้แทนผู้สมัคร
ให้ใช้ตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้พรรคการเมืองหรือผู้สมัคร ยื่นหนังสือแต่งตั้งผู้แทน
ต่อนายอำเภอที่หน่วยลงคะแนนนั้นตั้งอยู่ก่อนวันเลือกตั้ง ให้
นายอำเภอบันทึกรับทราบพร้อมด้วยลงวัน เดือน ปี ในหนังสือ
แต่งตั้งนั้น แล้วมอบคืนให้พรรคการเมืองหรือผู้สมัครก่อน
วันเลือกตั้ง

พรรคการเมืองหรือผู้สมัครมีสิทธิเพิกถอนผู้แทนซึ่งตน
ได้แต่งตั้ง โดยยื่นเป็นหนังสือต่อนายอำเภอก่อนวันเลือกตั้ง
หรือคณะกรรมการตรวจคะแนนในวันเลือกตั้ง

มาตรา ๔๕ ผู้แทนพรรคการเมือง หรือ ผู้แทนผู้สมัคร
ต้องได้รับความยินยอมให้ดูการดำเนินการเลือกตั้ง และมี
สิทธิหักทวงได้เมื่อเห็นว่ากรรมการตรวจคะแนนปฏิบัติการไม่

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๒๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๕

ถูกต้องตามกฎหมาย โดยยื่นคำทักท้วงเป็นหนังสือต่อประธาน
กรรมการตรวจคะแนน ให้ประธานกรรมการตรวจคะแนน
ออกใบรับ แล้วนำเสนอคณะกรรมการตรวจคะแนนพิจารณา
คำทักท้วงนั้น และให้ประธานกรรมการตรวจคะแนนบันทึก
คำทักท้วง รวมทั้งพฤติการณ์และคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ
ตรวจคะแนนไว้ในรายงานผลการเลือกตั้ง

ห้ามมิให้ผู้แทนพรรคการเมือง หรือผู้แทนผู้สมัคร
กล่าวโต้เถียงกับกรรมการตรวจคะแนน หรือระหว่างกันเอง
โดยประการที่เป็นอุปสรรคต่อกิจการที่กำลังดำเนินอยู่

บทบัญญัติตามความในมาตรานี้ ให้ใช้บังคับแก่ผู้สมัคร
โดยอนุโลม

หมวด ๗

การลงคะแนนเลือกตั้ง

มาตรา ๔๖ บัตรเลือกตั้ง และหีบบัตรเลือกตั้ง ให้มี
ลักษณะและขนาดดังที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๗ การลงคะแนนเลือกตั้ง ให้ใช้วิธีปิดเครื่อง-
หมายประจำตัวผู้สมัคร ลงในบัตรเลือกตั้งตามหลักเกณฑ์และ
วิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๒๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๔๘๕

มาตรา ๔๔ ในวันเลือกตั้ง ให้เปิดการลงคะแนนตั้งแต่เวลา ๘.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๑๗.๐๐ นาฬิกา

มาตรา ๔๕ ขณะจะเปิดการลงคะแนน ให้ประธานกรรมการตรวจคะแนนเปิดหีบบัตรเลือกตั้งในที่เปิดเผย แสดงให้ผู้เลือกตั้ง ผู้แทนพรรคการเมือง และผู้แทนผู้สมัคร ซึ่งอยู่ ณ ที่เลือกตั้งนั้นเห็นว่า เป็นหีบเปล่า และให้ปิดหีบบัตรเลือกตั้งใส่กุญแจประจำครั้งที่บรรจุแล้ว แล้วให้คณะกรรมการตรวจคะแนนบันทึกการเปิดหีบบัตรเลือกตั้ง ตามความในมาตรา ๔๓ โดยให้ผู้สมัคร ผู้แทนพรรคการเมือง และผู้แทนผู้สมัคร ซึ่งอยู่ ณ ที่เลือกตั้งในขณะนั้นลงลายมือชื่อไว้ในบันทึกนั้นด้วย

มาตรา ๕๐ ในระหว่างเวลาเปิดการลงคะแนน ให้ผู้เลือกตั้งที่จะลงคะแนน ไปแสดงตนต่อกรรมการตรวจคะแนน เพื่อให้ตรวจสอบชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้ง เมื่อกรรมการตรวจคะแนนตรวจสอบถูกต้องแล้ว ให้อ่านชื่อและที่อยู่ของผู้เลือกตั้งนั้น ถ้าไม่มีผู้เลือกตั้งคนใดทักท้วง ให้หมายเหตุไว้ในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้ง แล้วให้กรรมการตรวจคะแนนมอบบัตรเลือกตั้งและเครื่องหมายประจำตัวผู้สมัครให้แก่ผู้เลือกตั้งไปลงคะแนน

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๒๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๔๕๕

หากผู้เลือกตั้งคนใด ทักท้วงว่า ผู้เลือกตั้ง ที่ มาแสดงตน
นั้น มิใช่เป็นผู้มีชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้ง ให้คณะกรรมการ
การตรวจคะแนน มีอำนาจสอบสวนจากพยานหลักฐานหรือ
ทะเบียนผู้เลือกตั้ง แล้วทำบันทึกคำวินิจฉัยชี้ขาดว่าจะให้ผู้ถูก
ทักท้วงมีสิทธิลงคะแนนหรือไม่ คำชี้ขาดของคณะกรรมการ
ตรวจคะแนนนั้นให้ถือเป็นที่สุด

ให้ผู้เลือกตั้งตามความในมาตรา ๕๒ วรรคสอง แสดง
หลักฐานคำชี้แจงต่อคณะกรรมการตรวจคะแนน ก่อนทำ
การลงคะแนนเลือกตั้ง

มาตรา ๕๑ ภายใต้บังคับมาตรา ๕๐ ในท้องที่ที่กฎหมาย
ว่าด้วยบัตรประจำตัวประชาชนใช้บังคับ เมื่อมีกรณีสงสัยว่า
บุคคลใดมิใช่เป็นผู้มีชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้ง ให้กรรม-
การตรวจคะแนน เรียก บัตรประจำตัวประชาชน ของผู้เลือกตั้ง
เพื่อตรวจสอบก่อนมอบบัตรเลือกตั้งให้ก็ได้

มาตรา ๕๒ ผู้เลือกตั้งซึ่งมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้เลือก-
ตั้ง สำหรับหน่วยเลือกตั้งใด ให้ลงคะแนนเลือกตั้งได้เฉพาะ
หน่วยเลือกตั้งนั้น ในกรณีที่ผู้เลือกตั้งมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อ
ผู้เลือกตั้งมากกว่าหนึ่งแห่ง ให้ลงคะแนนเลือกตั้งได้เฉพาะ
แห่งเดียว

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๒๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๘

ผู้เลือกตั้งใด ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอ แต่งตั้งใหม่หน้าที่ในการเลือกตั้ง หรือเกี่ยวข้องกับกำกับการเลือกตั้ง มีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้ง ในหน่วยเลือกตั้ง ซึ่ง คน ต้อง ประจํา ปฏิบัติหน้าที่นั้นได้ โดยไม่ต้องมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้ง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๕๓ ผู้เลือกตั้งคนใดได้รับบัตรเลือกตั้ง และเครื่องหมายประจำตัวผู้สมัครเพื่อลงคะแนนแล้ว ไม่ประสงค์จะลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครคนใด ให้คืนบัตรเลือกตั้งและเครื่องหมาย ประจำตัว ผู้สมัคร นั้น แก่ กรรมการตรวจคะแนน และ ให้ กรรมการ ตรวจ คะแนน นั้น ทัก ไว้ ใน บัญชี รายชื่อผู้เลือกตั้ง

มาตรา ๕๔ ระหว่างเวลาเปิดการลงคะแนน ห้ามมิให้เปิดหีบบัตรเลือกตั้ง เว้นแต่จะมีความจำเป็นเกี่ยวกับอุปสรรคในการลงคะแนนอันจะหลีกเลี่ยงมิได้ จึงให้คณะกรรมการตรวจคะแนนเปิดได้โดยมิให้เอาบัตรออกจากหีบ แล้วให้ปิดไว้ตามเดิม ในกรณีเช่นนั้น ให้คณะกรรมการกระทำต่อหน้าผู้สมัคร ผู้เลือกตั้ง ผู้แทนพรรคการเมือง หรือผู้แทนผู้สมัคร

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๒๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๔๙๕

ซึ่งอยู่ในที่เลือกตั้ง และให้บันทึกแสดงเหตุในการเปิดหีบ
บัตรเลือกตั้งนั้น และให้ผู้สมัคร ผู้แทนพรรคการเมือง และ
ผู้แทนผู้สมัคร ซึ่งอยู่ ณ ที่เลือกตั้งในขณะนั้น ลงลายมือชื่อ
ในบันทึกนั้นด้วย

หมวด ๘

การตรวจและรวมคะแนน

มาตรา ๕๕ เมื่อปิดการลงคะแนนเลือกตั้งแล้ว ให้
กรรมการตรวจคะแนน นับคะแนนโดยเปิดเผยจนเสร็จในรวด
เดียว ห้ามมิให้เลื่อน หรือประวิงการนับคะแนน

เมื่อ การนับ คะแนน เสร็จ แล้ว ให้กรรมการตรวจ
คะแนนประกาศผลของการนับคะแนน ณ ที่เลือกตั้งนั้น แล้ว
รับทำรายงานแสดงผลของการนับคะแนน และปิดหีบบัตร-
เลือกตั้งเพื่อส่งไปยังนายอำเภอโดยเร็ว แบบประกาศ รายงาน
วิธีประกาศ และวิธีเก็บบัตรเลือกตั้งบรรจุหีบ ให้ทำตามที่
กำหนดในกฎกระทรวง

ก่อนประกาศผลการนับคะแนน ห้ามมิให้กรรมการ
ตรวจคะแนนหรือเสมียนคะแนน แจกแก่ผู้ใดให้ทราบจำนวน
บัตรเลือกตั้งซึ่งได้ลงคะแนนไว้ หรือให้ทราบจำนวนคะแนน

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๒๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๔๙๕

อันได้ลงไว้สำหรับบุคคลใด หรือให้ทราบว่า ผู้ใดลงคะแนน
หรือไม่

มาตรา ๕๖ บัตรเลือกตั้งต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็นบัตร
เสีย คือ

- (๑) บัตรปลอม
 - (๒) บัตรซึ่งลงเครื่องหมายเลอะเลือน หรือไม่ชัดเจน
ว่าลงเครื่องหมายให้แก่ผู้สมัครคนใด
 - (๓) บัตรซึ่งลงเครื่องหมายเกินกว่าจำนวนสมาชิกสภา
ผู้แทนราษฎรที่จะมีได้ในเขตเลือกตั้งนั้น
 - (๔) บัตรซึ่งลงเครื่องหมายซ้ำกัน หรือซ้อนกัน จนไม่
สามารถอ่านเครื่องหมายที่ถูกซ้อนนั้นได้
 - (๕) บัตรซึ่งมิได้ลงเครื่องหมายเลย
 - (๖) บัตรซึ่งปรากฏว่ามีบัตร ที่ลง เครื่องหมาย ซ้อนอยู่
ในบัตรนั้นอีก
 - (๗) บัตรซึ่งมีเครื่องหมาย เครื่องสังเกต หรือข้อความ
อื่นใด นอกจากที่กำหนดในกฎกระทรวง
- บัตรดังกล่าวข้างต้น ให้กรรมการตรวจคะแนนสลักหลัง
ว่า "เสีย" และให้ลงลายมือชื่อกำกับไว้ไม่น้อยกว่าสามคน

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๒๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๔๕๕

ในการนับคะแนน หากปรากฏว่ามีบัตรเสีย ให้แยกบัตรเสียออกรวมไว้เป็นส่วนหนึ่ง และห้ามมิให้นับบัตรเสียเป็นคะแนนไม่ว่ากรณีใด

มาตรา ๕๗ ให้นำข้อกำหนดสำหรับบัตรเลือกตั้งไว้เป็นเวลา ๑ ปี แต่ในกรณีที่มีการคัดค้านการเลือกตั้ง ให้เก็บไว้ต่อไปจนคดีถึงที่สุด

มาตรา ๕๘ ให้นำอำเภอส่งรายงาน การเลือกตั้งไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดโดยด่วน และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดรวมยอดคะแนนการเลือกตั้ง และประกาศผลการเลือกตั้งโดยเร็ว แล้วรายงานไปยังกระทรวงมหาดไทย เพื่อยังส่งต่อไปยังสภาผู้แทนราษฎร

มาตรา ๕๙ ในเขตเลือกตั้งซึ่งมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้หนึ่งคน ผู้สมัครคนใดได้คะแนนมากที่สุด ให้ถือว่าผู้สมัครนั้นได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในกรณีที่คะแนนมากที่สุดเท่ากัน ให้ผู้สมัครซึ่งได้คะแนนเท่ากันจับสลากกันว่า ผู้ใดได้รับเลือกตั้งหรือไม่

ในเขตเลือกตั้งซึ่งมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้มากกว่าหนึ่งคน ให้ผู้สมัครซึ่งได้คะแนนมากตาม

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๒๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๔๕๕

ลำดับลงมาได้รับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งการ
เลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น

ภายในบังคับแห่งวรรคก่อน ในกรณีที่มีผู้สมัครหลาย
คนได้คะแนนเท่ากัน จนเป็นเหตุให้ไม่สามารถเรียงลำดับผู้
ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ตามจำนวน ก็ให้ผู้
ที่ได้คะแนนเท่ากันนั้นจับสลาก เพื่อให้ได้จำนวนผู้ได้รับ
เลือกตั้งครบจำนวนที่เขตเลือกตั้งนั้นสมควรเลือกตั้งได้

การจับสลากตามความในมาตรานี้ ให้กระทำต่อหน้า
ผู้ว่าราชการจังหวัด ตามวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๕

การคัดค้านการเลือกตั้ง

มาตรา ๖๐ ภายใน สามสิบวัน นับแต่วันที่ ผู้ว่าราชการ-
จังหวัดประกาศผลการเลือกตั้ง ผู้เลือกตั้ง ผู้สมัคร ในเขต
เลือกตั้ง หรือผู้แทนพรรคการเมืองใด เห็นว่า การเลือกตั้งใน
เขตเลือกตั้งนั้น หรือการที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนใด
ได้รับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น มิได้เป็นไปโดยชอบ มีสิทธิ
ยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลจังหวัดซึ่งเขตเลือกตั้งนั้นตั้งอยู่

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๒๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๔๘๕

มาตรา ๖๑ เมื่อศาลจังหวัดได้รับคำร้องคัดค้านแล้ว ให้ดำเนินการพิจารณาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งโดยเร็ว แล้วให้ทำความเห็นและส่งสำนวนไปยังศาลฎีกาเพื่อวินิจฉัย ในการวินิจฉัยนั้น ศาลฎีกาจำต้องฟังข้อเท็จจริงตามที่ศาลจังหวัดได้วินิจฉัยมาแล้ว จากพยานหลักฐานในสำนวน และให้มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) ถ้าเห็นว่าการเลือกตั้งเป็นไปโดยมิชอบ สมควรจะให้มีการเลือกตั้งใหม่ ให้มีคำสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ในเขตเลือกตั้งนั้น หรือเฉพาะแต่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนใดที่ถูกคัดค้านในเขตเลือกตั้งตามคำร้องคัดค้านนั้นได้

(๒) ถ้าเห็นว่าการเลือกตั้งเป็นไปโดยชอบ หรือแม้มิชอบ แต่ไม่มีเหตุอันสมควรจะให้มีการเลือกตั้งใหม่ในเขตเลือกตั้งนั้น หรือเฉพาะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนใดที่ถูกคัดค้านในเขตเลือกตั้งนั้น ให้มีคำสั่งยกคำร้องคัดค้านเสีย

มาตรา ๖๒ เมื่อศาลฎีกามีคำสั่งอย่างใดแล้ว ให้ส่งสำเนาคำสั่งไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เพื่อแจ้งให้ประธานสภาผู้แทนราษฎร และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยทราบ

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๒๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๔๕๕

ในระหว่างที่ศาลฎีกายังมิได้มีคำสั่งเป็นอย่างอื่น ให้ถือว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งถูกคัดค้านนั้นเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยชอบ

หมวด ๑๐

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๖๓ เจ้พนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง ผู้ใด
 นับบัตรเลือกตั้ง หรือคะแนนในการเลือกตั้ง ให้ผิดไปจาก
 ความจริง หรือจงใจรวมคะแนนให้ผิดไป หรือกระทำด้วย
 ประการใด โดยมีได้มีอำนาจกระทำได้โดยชอบด้วยกฎหมาย
 ให้บัตรเลือกตั้งชำรุดหรือเสียหาย หรือให้กลายเป็นบัตรเสีย
 หรือกระทำด้วยประการใดแก่บัตรเสีย เพื่อให้กลายเป็นบัตร
 ที่ใช้ได้ หรือจงใจอ่านบัตรเลือกตั้งให้ผิดไปจากความจริง
 หรือจงใจทำรายงานการเลือกตั้งไม่ตรงความจริง มีความผิด
 ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีขึ้นไปถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่
 ห้าร้อยบาทขึ้นไป ถึงห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาล
 สั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาไม่ต่ำกว่าห้าปี และไม่
 เกินสิบปี

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๒๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๔๕๕

มาตรา ๖๔ เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง ผู้ใดจงใจไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ หรือกระทำการอันใดโดยเจตนาขัดขวางมิให้การเป็นไปตามกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ หรือคำสั่งของศาล อันเกี่ยวแก่การเลือกตั้งตามพระราชบัญญัตินี้ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท หรือจำคุกไม่เกินห้าปี หรือทั้งปรับทั้งจำ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมกกำหนดเวลาห้าปี

มาตรา ๖๕ ข้าราชการประจำการ นายกเทศมนตรีเทศมนตรี พนักงานเทศบาล หรือพนักงานสุขาภิบาล ผู้ใดใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมาย กระทำการใดอันเป็นอุปการ หรือเป็นโทษแก่การเลือกตั้งของผู้สมัครคนใด มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งถึงสิบปี หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมกกำหนดเวลาห้าปี

มาตรา ๖๖ ผู้ใดไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย นำบัตรเลือกตั้งใส่ในหีบบัตรเลือกตั้งผิด หรือปฏิบัติการใดในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้ง แสดงว่ามีผู้มาแสดงตนเพื่อลงคะแนนโดยผิดจากความจริงผิด หรือกระทำการใดอันเป็นเหตุให้หีบบัตรเลือกตั้งเพิ่มขนจากความเป็นจริง มีความผิด

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๒๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๕

ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนขึ้นไปถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองร้อยบาทถึงสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาไม่ต่ำกว่าห้าปีและไม่เกินสิบปี

มาตรา ๖๗ เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๕ วรรคสาม มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๖๘ ผู้สมัคร หรือผู้ใด ให้ หรือให้คำมั่นว่าจะให้ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อย่างใดแก่ผู้เลือกตั้งคนใด โดยเจตนาจะจงใจให้ ผู้เลือกตั้ง นั้น ลงคะแนนเลือกตั้ง ให้แก่ตนเองก็ดี ให้แก่ผู้ใดก็ดี ใ้ห้ดเว้นมิให้ลงคะแนนให้แก่ผู้ใดก็ดี มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาสิบปี

มาตรา ๖๙ ผู้ใดรู้อยู่แล้วว่า ตนไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง เข้าสมัครรับเลือกตั้ง มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปีหรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาสิบปี

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๒๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๕

มาตรา ๗๐ ผู้สมัครผู้ใดจัดยานพาหนะนำผู้เลือกตั้งไปยังที่เลือกตั้งเพื่อการเลือกตั้ง หรือนำกลับไปจากที่เลือกตั้ง หรือจัดให้ผู้เลือกตั้งไปยังที่เลือกตั้ง หรือกลับจากที่เลือกตั้ง โดยไม่ต้องเสียค่าโดยสาร ยานพาหนะ ซึ่งต้องเสียตามปกติ หรือผู้ใดกระทำการเช่นว่านั้น เพื่อประโยชน์แก่ผู้สมัคร คนใด มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือทั้งปรับทั้งจำ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมกำหนดเวลาห้าปี

มาตรา ๗๑ บุคคลผู้มีได้มีสัญชาติเป็นไทย ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๓ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือจำคุกไม่เกินห้าปี หรือทั้งปรับทั้งจำ และให้เนรเทศออกจากประเทศไทย

มาตรา ๗๒ ผู้เลือกตั้งผู้ใดเรียก หรือรับทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อย่างใด เป็นประโยชน์แก่ตนเองหรือผู้อื่น เพื่อรับสัญญาว่า จะลงคะแนนเลือกตั้งหรืองดเว้นไม่ลงคะแนนเลือกตั้งผู้ใด มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือทั้งปรับทั้งจำ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมกำหนดเวลาสี่ปี

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๒๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๕

หนึ่งพันบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือทั้งปรับทั้งจำ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาห้าปี

มาตรา ๗๖ ผู้ใดลงคะแนนเลือกตั้ง หรือพยายามลงคะแนนเลือกตั้ง โดยรู้อยู่แล้วว่า ตนไม่มีสิทธิเลือกตั้ง หรือไม่มีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้งในหน่วยลงคะแนนนั้นได้คิดลงบัตร หรือพยายามลงบัตรมากกว่าบัตรหนึ่งก็มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาห้าปี

มาตรา ๗๗ ผู้เลือกตั้งผู้ใด โดยเจตนาทุจริตในการเลือกตั้ง ไม่กินบัตรเลือกตั้งให้กรรมการตรวจคะแนนตามมาตรา ๕๓ หรือโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย นำเครื่องหมายประจำตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งออกจากบัตรเลือกตั้ง มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือทั้งปรับทั้งจำ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาห้าปี

มาตรา ๗๘ ผู้ใดก่อให้เกิดการวุ่นวายขึ้นในที่เลือกตั้ง หรือในที่ประชาชนชุมนุมกันอยู่เพื่อรอการเข้าไปลงคะแนน

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๒๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๕

เลอกตง มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๗๕ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๒ วรรคแรก มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๗๐ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๐ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๗๑ ในกรณีที่กรมการเลอกตง ในขณะที่การสำรวจตรวจสอบทะเบียนราษฎรครั้งแรก ตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรยังไม่สำเร็จบริบูรณ์ ให้ถือจำนวนราษฎร ตามผลของการสำรวจสำมะโนครัวครั้งสุดท้ายประกอบกับหลักฐานที่กระทรวงมหาดไทยมีอยู่ เป็นหลักฐานในการดำเนินการเลอกตง

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
จอมพล ป. พิบูลสงคราม
นายกรัฐมนตรี

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๒๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มีนาคม ๒๔๕๕

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่อง
จากกฎหมายว่าด้วยการเด็กลดงัดมาซึ่งกษัตริย์แทนราษฎร มีการแก้ไข
หลายครั้งหลายหน บางประการไม่เหมาะสมกับกาดสมัย ดั้สมควร
ปรับปรุงแก้ไขและรวมไว้ในฉบับเดียวกัน เพื่อสะดวกแก่การปฏิบัติและ
ศึกษา จึงเสนอร่างพระราชบัญญัติ การเด็กลดงัดมาซึ่งกษัตริย์แทน-
ราษฎรชนใหม่